

**«Қазақ тілі және әдебиеті» пәнінен эссе тақырыптары
(жаратылыстану-математикалық бағыты)**

1. Сенің болашақ мамандығыңның адам өмірін сақтаудағы маңызы қандай деп ойлайсың?
2. Ұлттық индустрияны өркендетуге қандай үлес қоса аласың?
3. «Адамзат баласы құндылыққа мүдделі әрі мұқтаж» тұжырымына қатысты көзқарасың қандай?
4. Өзің өмір сүріп жатқан ортада ғаламдық проблемаға айналған мәселелер бар ма?
5. Әлемдік жаһандану мен «Рухани жаңғыру» идеясындағы өзара үйлесімділік.
6. «Ұлы Даланың жеті қыры» – тарих пен болашақтың алтын көпірі». Ойыңды талдап жаз.
7. «Сыбайлас жемқорлықсыз болашақ» тақырыбында өз позицияңды дәлелдеп жаз.
8. Әбунасыр әл-Фарабидің: *«Еліңнің болашағын білгің келсе, маған жастарыңды көрсет, сонсоң айтып берейін»* деген пікірінің өмірмен байланысы қандай?
9. «Ы.Алтынсарин әңгімелеріндегі ата тәрбиесі мен ғибраты». Талдап жаз (*Ы.Алтынсариннің туғанына – 180 жыл*).
10. *«Туған жер – адам өміріндегі киелі орын»* тұжырымына қатысты өз көзқарасыңды білдіріп, дәлелдеп жаз.
11. *«...Артық ғылым кітапта,
Ерінбей оқып көруге»* деген Абайдың қанатты сөзіндегі негізгі ойдың қазіргі замандағы кітап оқумен байланысы бар ма?
12. Оралхан Бөкейдің «Атау кере» повесінде Ерік перзенттік борышын ақтай алды ма?
13. «Бүгінгі қоғамда Еріктер көп пе? Тағандар көп пе?» (О.Бөкейдің «Атау-кере» повесі бойынша)
14. Абайдың «Сегіз аяқ» өлеңіндегі ақын сынаған мінездерді бүгінгі қоғаммен салыстырып жаз.
15. М.Әуезовтің «Абай жолы» эпопеясындағы Абайдың ақындық әлемінің қуаттануына әсер еткен себептерді талдап жаз.
16. Е.Әбікеннің «Пәтер іздеп жүр едік» әңгімесінде көтерілген баспана мәселесінің қазіргі күндегі өзектілігі қандай?
17. Б. Мұқайдың «Өмірзая» романына арқау болған тарихи кезең шындығына қатысты көзқарасың қандай?
18. Ш. Мұртазаның «Бесеудің хаты» драмасындағы оқиғаның тарихи шындық екенін дәлелдеп жаз.
19. С.Балғабаевтың «Тойдан қайтқан қазақтар» шығармасындағы ұлттық болмысқа жат мінез-құлықтарды талдап жаз.
20. «Ғасырлар бойы арман еткен егемендік – қазақтың басына қонған бағы» деген тұжырымды дәлелдеп жаз (*Қазақстан Республикасының Тәуелсіздігіне – 30 жыл*).

21. М. Әуезовтің «Абай лебі, Абай үні, Абай тынысы – заман тынысы, халық үні» деген пікірін бүгінгі күнмен байланыстырып жаз.

22. Абайдың Он жетінші қарасөзіндегі «Ақыл, қайрат, жүректі бірдей ұста» сөзінің мәнін талдап жаз.

23. Айгүл Кемелбаеваның «Шашты» әңгімесінің идеясын ұлттық мүдде тұрғысынан талдап жаз.

24. Оразақын Асқардың «Шетте жүрген бауырларға» өлеңінің негізгі идеясын адамгершілік тұрғыдан талдап жаз.

25. Ж.Әбдірашевтің «Дала, сенің ұлыңмын» поэмасында көтерілген мәселелердің бүгінгі күнгі өзектілігі қандай?

26. М.Сәрсекенің «Қаныш Сәтбаев» романындағы ғалымның қазақ ғылымын қалыптастырудағы іс-әрекеттерін талдап жаз.

27. Метрополитен экологиялық ахуалды жақсартып, көлік мәдениетін қалыптастыра ма?

28. «Әлихан Бөкейханов – ұлт жанашыры». Тұлғалық болмысын талдап жаз (*Әлихан Бөкейхановтың туғанына – 155 жыл*).

29. Зияткерлердің сыртқа кетуін қалай тоқтатуға болады?

**«Қазақ тілі және әдебиеті» пәнінен эссе тақырыптары
(қоғамдық-гуманитарлық бағыты)**

1. Тарихи жәдігерлердің ұлттық құндылық екенін дәлелдеп жаз.
2. Мамандықты еңбек нарығына сай таңдау тиімді ме?
3. «Бірінді, қазақ, бірің дос, Көрмесен, істің бәрі бос» деген өлең жолдарына көзқарасыңды дәлелдеп жаз.
4. Шешендік туа біткен қасиет пе әлде үйренуге болатын өнер ме?
5. С.Сейфуллиннің «Сыр сандық» өлеңіндегі нағыз досқа тән қасиеттерге өз көзқарасыңды дәлелдеп жаз.
6. Қ.Аманжоловтың «Өзім туралы» өлеңіндегі ақын бейнесін талдап жаз (*Қасым Аманжоловтың туғанына – 110 жыл*).
7. Т.Молдағалиевтың «Бауырлар» өлеңіндегі көтерілген мәселенің ғаламдық деңгейдегі өзектілігін дәлелдеп жаз.
8. Ә.Кекілбаевтың «Аңыздың ақыры» шығармасында көрініс тапқан ұлттық құндылықтарды талдап жаз.
9. Абайдың он жетінші қарасөзіндегі «Ақыл, қайрат, жүректі бірдей ұста» сөзінің мәнін талдап жаз.
10. Абайдың «Тамағы тоқтық, Жұмысы жоқтық, Аздырар адам баласын» деген өлең жолдарын бүгінгі күнмен байланыстырып жаз.
11. «Қ.Жұмаділовтің «Тағдыр» романындағы бас кейіпкер Демежанның кісілік келбетін талдап жаз.
12. Ұ. Есдәулетовтің «Біз түркілерміз» өлеңіндегі ұлтжандылықты талдап жаз.
13. «Қазақ үшін қыз — ұлттық намыстың бір белгісі» деген ойға көзқарасыңды дәлелдеп жаз (*Ш.Құсайыновтың «Томирис» драмасы бойынша*).
14. «Ұлттық құндылықтар – қазақ мәдениетінің негізгі қайнар көздері» деген пікірге қатысты ойыңды дәлелдеп жаз.
15. Ж.Жабаев поэзиясының өзіндік ерекшеліктерін талдап жаз (*Жамбыл Жабаевтың туғанына – 175 жыл*).
16. Ы.Алтынсариннің әңгімелері – тәрбиенің қайнар көзі». Талдап жаз (*Ыбырай Алтынсариннің туғанына – 180 жыл*).
17. І.Есенберлиннің «Қаһар» романындағы Кенесары бейнесінің тарихи маңызын талдап жаз.
18. «Кедейлік дегеніміз ақшаның жоқтығы емес, нағыз кедейлік – рухани кедейлік» деген тұжырымға көзқарасыңды дәлелдеп жаз.
19. «Ғасырлар бойы арман еткен егемендік – қазақтың басына қонған бағы» деген тұжырымды дәлелдеп жаз (*Қазақстан Республикасының Тәуелсіздігіне – 30 жыл*).
20. Туған жеріңнің туын көтеруге сен қандай үлес қосар едің?
21. Жаһандану процесінің әлем үшін әсері.
22. Абайдың «Бірінді, қазақ, бірің дос, Көрмесен, істің бәрі бос» деген өлең жолдарын ұлттық мүдде тұрғысынан талдап жаз.

23. «Абайдың «Ескендір» поэмасының тарихи маңызын бағалап жаз.

24. М.Мағауиннің «Шақан шері» шығармасындағы мәселенің жаңашылдығына сыни пікіріңізді дәлелдеп жаз.

25. «Әлихан Бөкейханов – ұлт жанашыры». Тұлғалық болмысын талдап жаз (*Әлихан Бөкейхановтың туғанына – 155 жыл*).

26. «Ұлы Даланың жеті қыры» – тарих пен болашақтың алтын көпірі». Ойыңды талдап жаз.

27. Әлемдік жаһандану мен «Рухани жаңғыру» идеясында өзара үйлесімділік бар ма?

28. «Сыбайлас жемқорлықсыз болашақ» тақырыбында өз позицияңды дәлелдеп жаз.

29. «...*Артық ғылым кітапта,*

Ерінбей оқып көруге» деген Абайдың қанатты сөзіндегі негізгі ойдың қазіргі замандағы кітап оқумен байланысы бар ма?

30. «Адамзат баласы құндылыққа мүдделі әрі мұқтаж» тұжырымына қатысты көзқарасыңыз қандай?